

Työkaluja turvallisempaan vapaaehtoistoimintaan

Jason Yabal ja Saara Nykänen

13.2.2020

Rauhankasvatusinstituutti

- Puoluepoliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton rauhan- ja globaalikasvatuksen asiantuntijajärjestö
- Koulutamme kasvattajia, aiheina esim.
 - Yhdenvertaisuussuunnittelu
 - Vihapuheen vastainen toiminta
 - Katsomusdialogi

Ohjelma

- 12-13.30 Turvallisempi ja saavutettavampi arki
- 13.30-14 Tauko
- 14-15.30 Tapahtumien ja tilojen turvallistaminen
Suunnittelupohja ja oman toiminnan kehittämistehtävät
- 15.30 Kiitos!

Turvallisempi koulutustila

- Rauhankasvatusinstituutti on sitoutunut turvallisemman tilan periaatteisiin. Yhdistyksen toiminta on kaikesta syrjinnästä vapaa ja tapahtumissamme noudatetaan yhdessä sovittuja periaatteita.
 - Nollatoleranssi syrjinnälle ja vihapuheelle
 - Tarkastelemme omia olettamuksiamme: kysy – älä oletta
 - Ota vastaan palautetta
 - Jokainen kohdataan yksilönä
 - Oikeus olla osallistumatta

Turvallisempi ja saavutettavampi arki

Mitä tarvitsen tunteakseni
oloni turvalliseksi?

www.menti.com

Neljä näkökulmaa turvallisempiin tiloihin

1. Tilaa tasa-arvoistavat teot

- Valtaerojen tunnistaminen ja tasaaminen

2. Omien olettamusten tarkastaminen

- Millaisia mielikuvia asiakkaana olevista nuorista on, keihin toiminnan tavoitteet kohdistuvat?

3. Oikeus olla ihminen ja tuntea

- Myös epämukavuuden sietäminen ja tilan antaminen tunteiden ilmaisulle

4. Suostumuksellinen vastavuoroisuus

- Oikeus olla osallistumatta

Rasismi ei ole vain isoja vihan osoituksia

- Rasismi:
"taloudelliset, poliittiset, sosiaaliset ja kulttuuriset rakenteet, toimet ja uskomukset, jotka systemaatisoivat ja jatkavat epätasaista jakautumista erioikeudet, resurssit ja valta valkoisten ja rodullistettujen ihmisten välillä..." (Hilliard, A. 1992)
- Rasisti:
"Se, joka tukee rasistista politiikkaa toimillaan tai toimimattomuudellaan tai ilmaisee rasistista ajatusta". (Ibram X. Kendi)
- Näkökulman muutos valkoisuuteen:
 - Syrjivien rakenteiden ylläpito ja niistä hyötyminen
 - Vastuun kantaminen omien toimintatapojen seurauksista

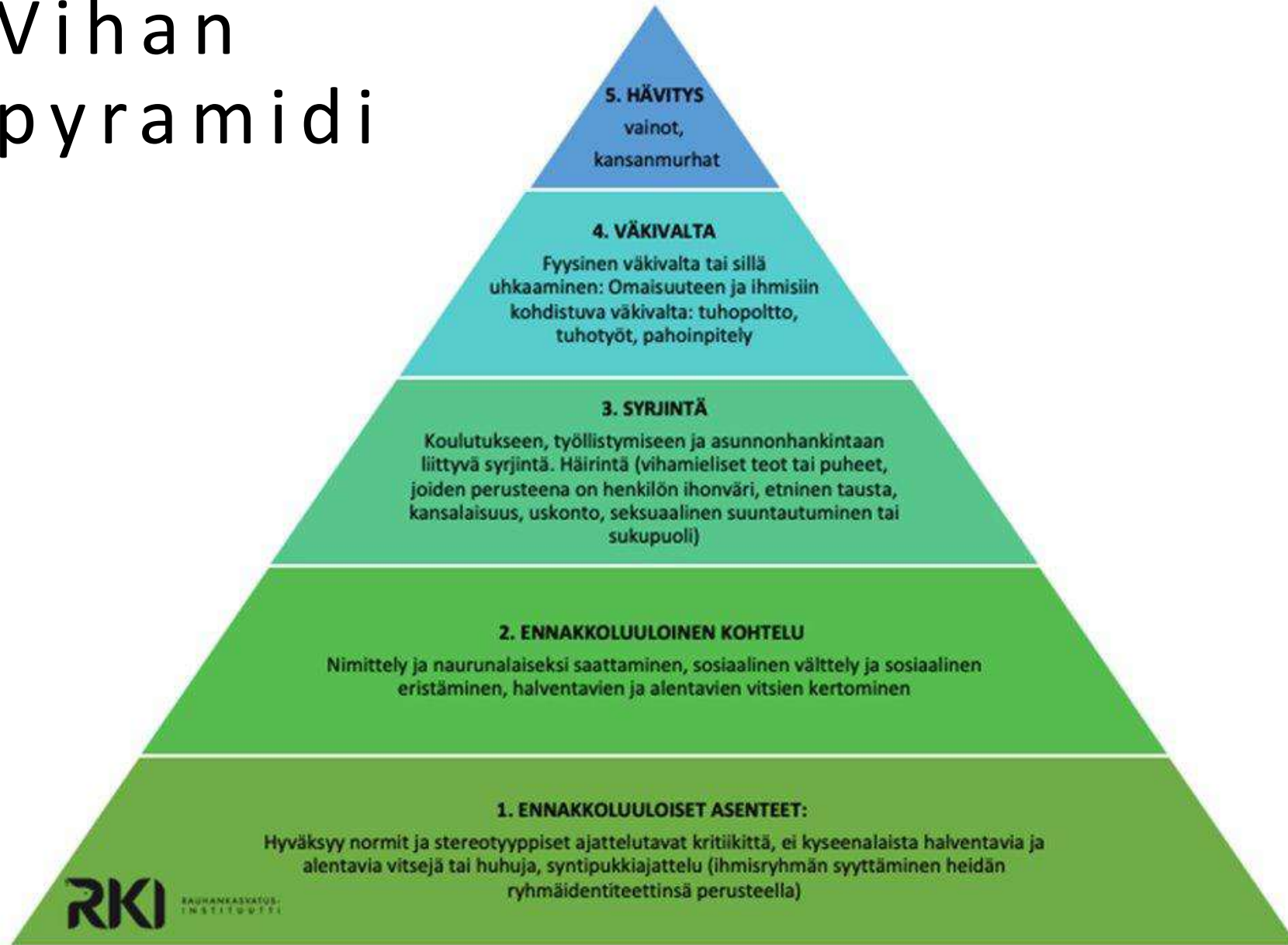

Mikroaggressiot

- Mikroaggressiot ovat pieniä eleitä ja tekoja joilla vähemmistöön kuuluvasta, normista poikkeavasta henkilöstä tehdään *toinen tai erilainen*
- Hyvää tarkoittavia, hymyileviä tekoja
 - Mistä olet oikeasti kotoisin?
 - Englannin puhuminen rodullistetulle henkilölle
 - Tosi hienoa että olet tullut tänne baariin!

Vihan pyramidi

Sisäiset turvallisuustekijät

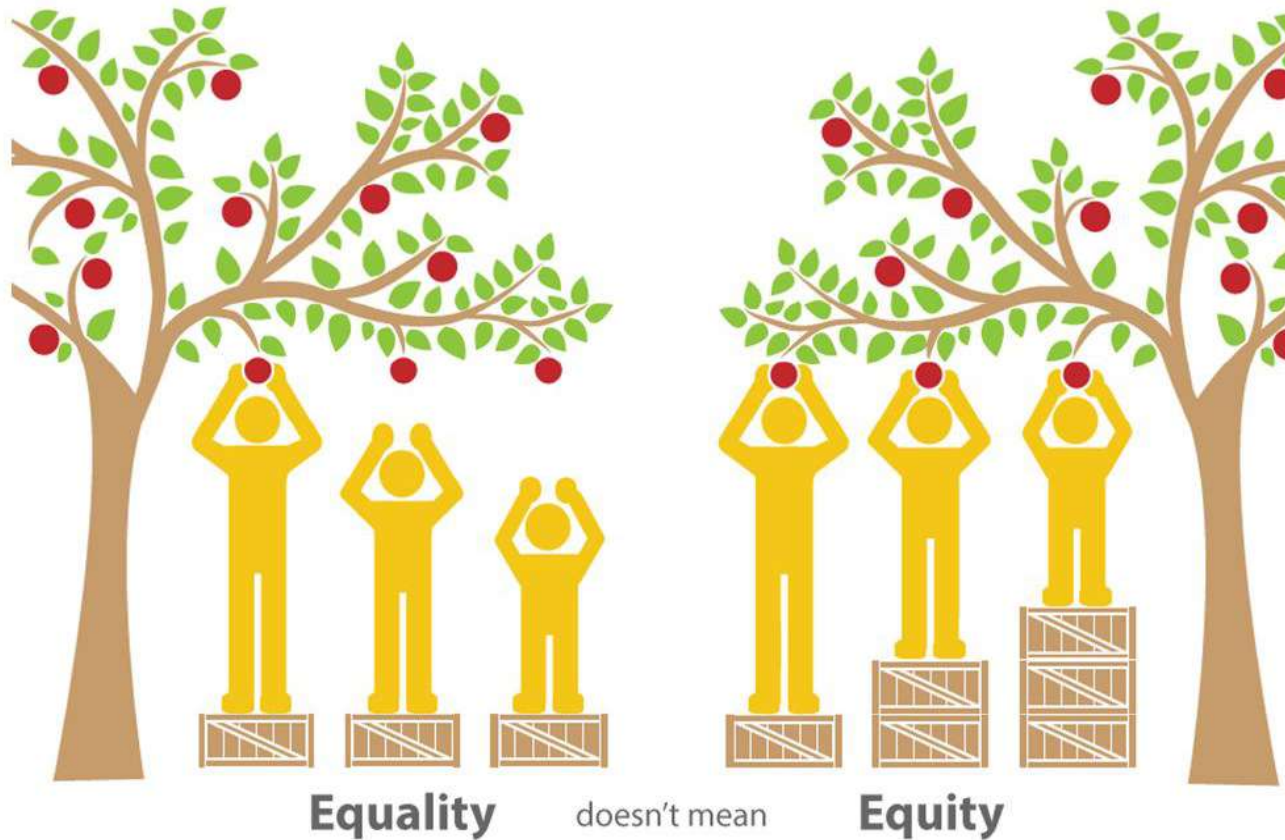
Perusperiaatteet

- Pitää varmistaa, että oma toiminta on oikeasti yhdenvertaista ja anti-rasistista
- Osallistujien kannalta tärkeää että organisaation toimintaan voi luottaa
- Hyväntahtoiset toimet voivat myös aiheuttaa lisää ongelmia

Kysymys ei ole siitä, *onko* rakenteellinen rasismi vaikuttanut miten sinä ajattelet, vaan siitä *miten* se on vaikuttanut.

Yhdenvertaisuus

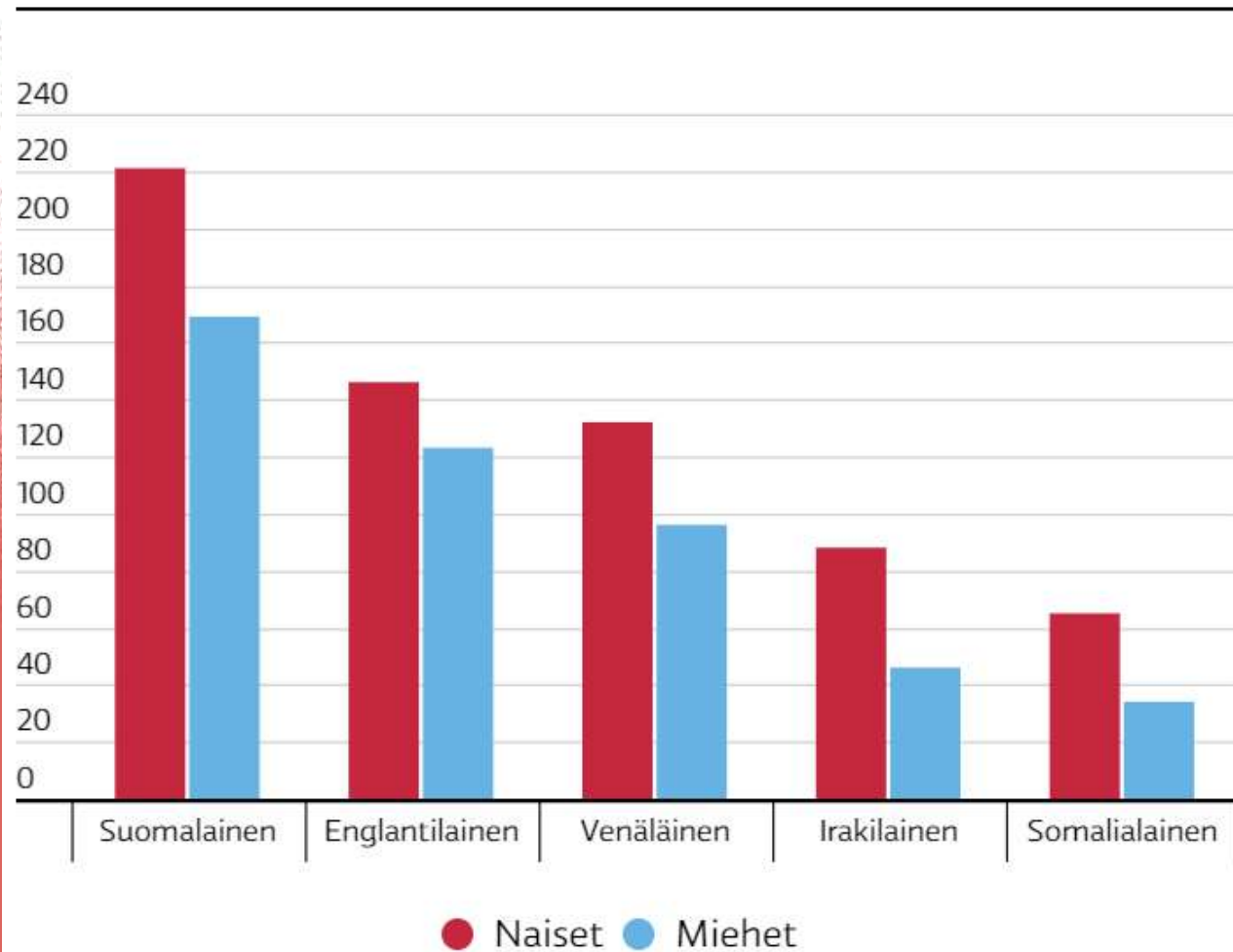
Muodollinen
vs.
tosiasiallinen
tasa-arvo

Muodollinen yhdenvertaisuus –
mahdollisuuksien tasa-arvo

Tosiasiallinen yhdenvertaisuus –
tasa-arvo

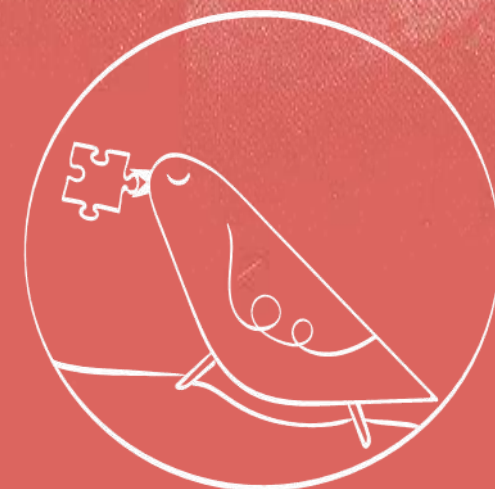
Työnhakijoiden saamat haastattelukutsut

500 lähetettyä hakemusta kohti

Lähde: When the Name Matters: An Experimental Investigation of ethnic discrimination in the Finnish Labor Market. Ahmad Akhlaq, University of Helsinki, 2019.

RIK

Miten omaa toimintaanne voisi tehdä
saavutettavammaksi?

TAUKO.

RAUHA ON ROHKEUTTA.

Ulkopuoliset turvallisuustekijät

Ennaltaehkäisy on aina
parempi

Pitää tunnistaa riskit jotta voi
kehittää tehokkaita
ennaltaehkäisyn toimenpiteitä

Tilastoja Suomesta ja osallistujien omia kokemuksia

Suomen turvallisuus on murroksessa

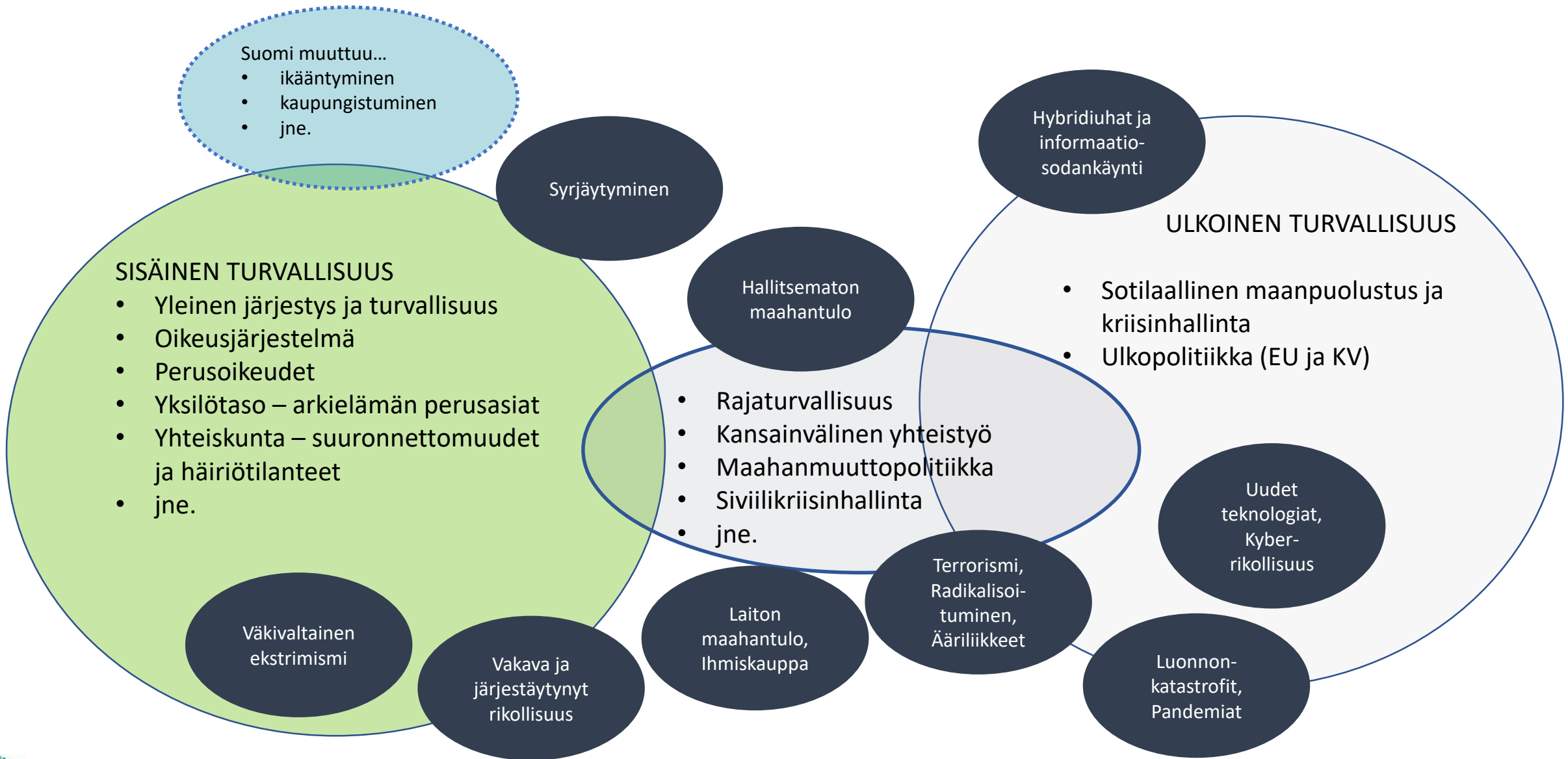
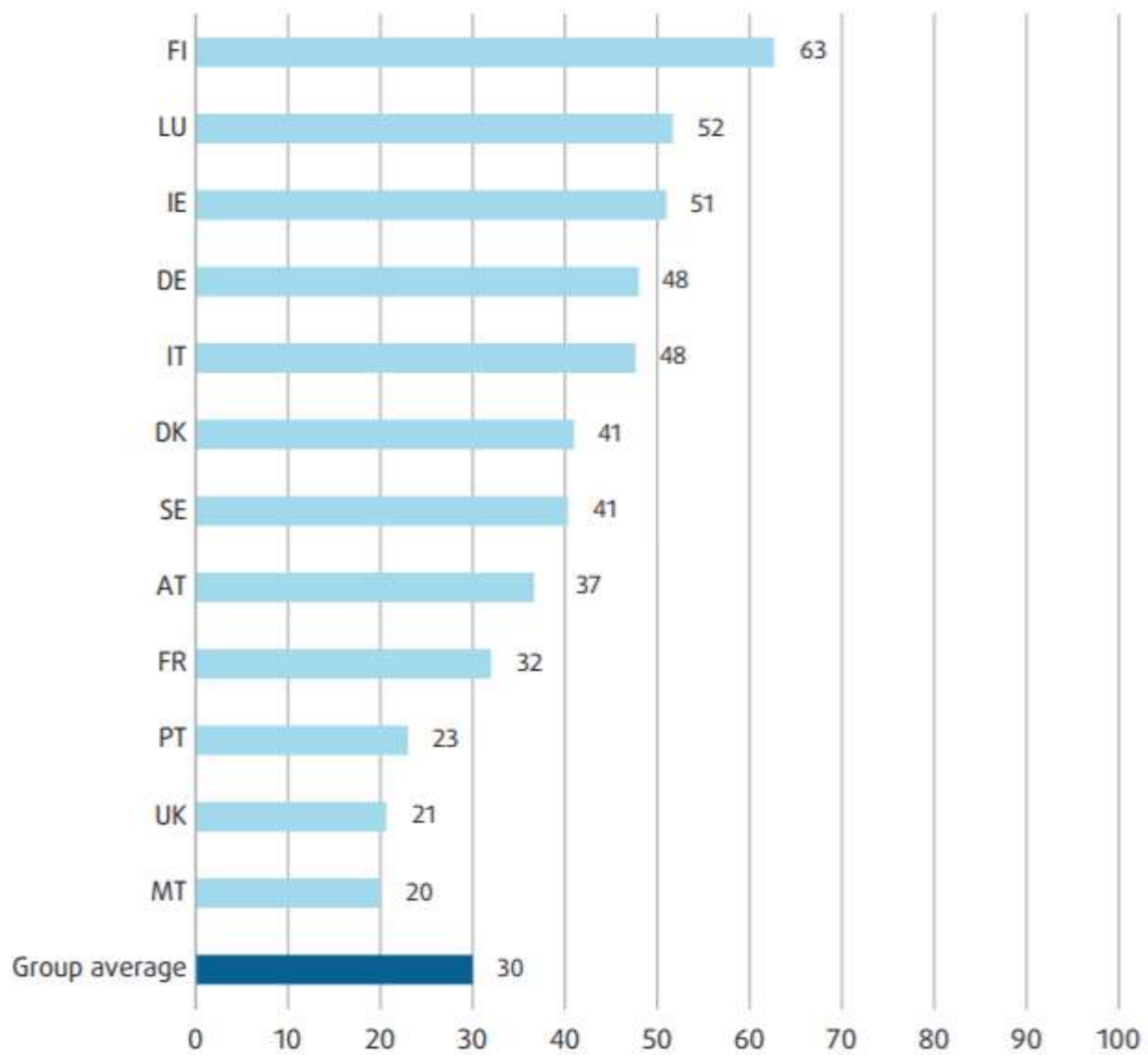

Figure 1: Prevalence of perceived racist harassment in 5 years before the survey, by country (%)^{a,b}

Ajatuksia? Omia kokemuksia?

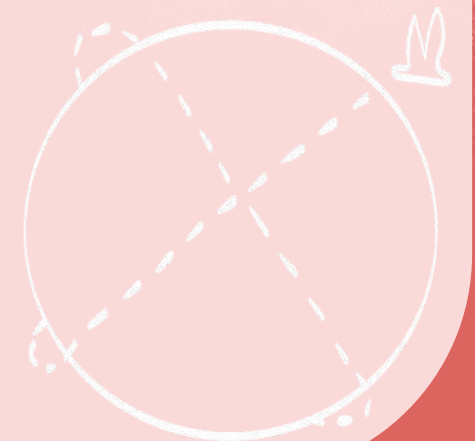
Seuranta

Riskien identifiointi ja analysointi

Mahdollinen riski/vaara	Riskin todennäköisyys	Lieventävät tekijät	Hyväksyttävä riski

Riskin todennäköisyys	Riski hyväksyttävällä tasolla
Matala	Kyllä
Kohtalainen	Mahdollisesti
Korkea	Ei

Kriisinhallinta

Ennen tapahtuman alkua	
Vaara/välikohtaus 1	Toimenpide 1
	Toimenpide 2
	Toimenpide 3
Vaara/välikohtaus 2	Toimenpide 4
	Toimenpide 5
	Toimenpide 6
Tapahtuman aikana	
Vaara/välikohtaus 1	Toimenpide 1
	Toimenpide 2
	Toimenpide 3
Vaara/välikohtaus 2	Toimenpide 4
	Toimenpide 5
	Toimenpide 6
Tapahtuman jälkeen	
Vaara/välikohtaus 1	Toimenpide 1
	Toimenpide 2
	Toimenpide 3
Vaara/välikohtaus 2	Toimenpide 4
	Toimenpide 5
	Toimenpide 6

Kuinka ottaa puheeksi

(eli viiden kysymyksen menetelmä)

5 kysymyksen mallissa esitetään viisi kysymystä dialogin käynnistämiseksi ja keskustelun avaamiseksi aiheesta. Malli on eräs tapa ottaa asiat matalalla kynnyksellä puheeksi sekä päästä toiminnan taustalla olevaan ajatteluun. Puheeksi ottamisen harjoittelu helpottaa tilanteiden muuttamista.

Keskustelua avaavat kysymykset voivat olla:

- Sanotko hei uudestaan mitä sanoit?
- Mitä se tarkoittaa, en ymmärtänyt vitsiä?
- Mitä saavutit sillä, että sanoit kyseisen asian?
- Mietitäänkö miltä tämä saattaa tuntua kavereistasi?

RAUHANKASVATUS-
INSTITUUTTI

Sananvapaus

YK:n ihmisoikeussopimukset - Kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus

19. artikla

1. Jokaisella on oikeus mielipiteen vapauteen ilman ulkopuolista puuttumista.
2. Jokaisella on sananvapaus; tämä oikeus sisältää vapauden hankkia, vastaanottaa ja levittää kaikenlaisia tietoja ja ajatuksia riippumatta alueellisista rajoista joko suullisesti, kirjallisesti tai painettuna taiteellisessa muodossa tai muulla hänen valitsemallaan tavalla.
3. Edellisessä kohdassa tarkoitettujen vapauksien käyttö merkitsee erityisiä velvollisuuksia ja erityistä vastuuta. Se voidaan sen tähden saattaa tiettyjen rajoitusten alaiseksi, mutta näiden tulee olla laissa säädettyjä ja sellaisia, jotka ovat välttämättömiä 1) toisten henkilöiden oikeuksien tai maineen kunnioittamiseksi, 2) valtion turvallisuuden tai yleisen järjestyksen ("ordre public"), terveydenhoidon tai moraalin suojelemiseksi.

20. artikla

1. Kaikki propaganda sodan puolesta on kiellettävä lailla.
2. Kaikki kansallisen, rotu- tai uskonnollisen vihan puoltaminen, joka merkitsee yllytystä syrjintään, vihollisuuksiin tai väkivaltaan, on kiellettävä lailla.

Suomen lain syrjintäperusteet

- Ikä
- Sukupuoli tai sukupuoli-identiteetti
- Etninen alkuperä
- Äidinkieli
- Uskonto tai vakaumus
- Terveystila tai vammaisuus
- Kansalaisuus
- Poliittinen mielipide
- Seksuaalisen suuntautuminen

Asiakaspalvelua

- 'Kyllä' – asiakas
 - Tottelee neuvoja ja käskyjä
- 'Ehkä' – asiakas
 - Ei heti tottele -vaati perusteluita
- 'Ei' – asiakas
 - Torjuu neuvot / käskyt. Mahdollisesti passiivinen tai aggressiivinen

Riippumatta tilanteesta, toimi aina rauhallisesti, kohteliaasti ja selkeästi!

Näin kehosi reagoi pelkoon

- Sydän hakkaa – Sydämen lyöntitiheys nousee mistä seuraa nouseva verenpaine. Ihosi muuttuu kalpeaksi ja jalkojasi kylmää.
- Huimaa ja kuumia-aaltoja - Keuhkot aktivoituvat rintahengitykseen, joka toimii nopeasti ja antaa lihaksille lisää happea. Siksi pelkotilassa saattaa huimata ja saada kuumia aaltoja
- Huomiot ovat kohdistuneita ja tarkkoja - aistisi valpastuvat hetkessä. Putkinäkö.
- Lihakset jännityksessä - Keho tarvitsee energian, joten ruuansulatuksesi loppuu. Suutasi kuivaa, koska syljeneritys on tärkeä osa ruuansulatusjärjestelmääsi.
- Hikoilu lisääntyy

Kuvaaminen yleisellä paikalla
on laissa sallittu

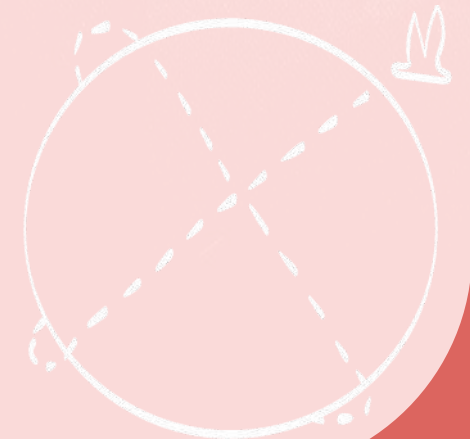
Harjoitus: turvallisuuskartoituksen tekeminen

Riskien identifiointi ja analysointi

Mahdollinen riski/vaara	Riskin todennäköisyys	Lieventävät tekijät	Hyväksyttävä riski

Riskin todennäköisyys	Riski hyväksyttävällä tasolla
Matala	Kyllä
Kohtalainen	Mahdollisesti
Korkea	Ei

<https://tinyurl.com/TampereTurva>

KIITOS.

RAUHA ON ROHKEUTTA.

Toinen linja 17, 3 krs.
00530 Helsinki
info@rauhankasvatus.fi

Rauhankasvatusinstituutti

rauhankasvatus